

ARKITEKTUR OCH SAMHÄLLE: ARKITEKTUR OCH ABF150 KULTUR I

Architecture and Culture I

Antal poäng: 16. **Betygskala:** UG. **Valfri för:** A4. **Kursansvarig:** Professor Finn Werne, universitetslektor Anna-Maria Blennow, Byggnadsfunktionslära. **Förkunskapskrav:** AHI011, AHI021 och AHI070. **Prestationsbedömning:** Godkända projekt- och övningsuppgifter samt 80% närvaro och aktivt deltagande i övningar, seminarier, föreläsningar och studieresor. **Poängsatta delmoment:** 2. **Övrigt:** Antalet platser är begränsat till 20. Vid fler anmälda görs ett urval utifrån: tid, kurser på A-programmet, resultat i ark.historie- och ark.teorikurser, poängantal, intervju med stud. Kursen kan ställas in vid färre än 10 anmälda.

Mål

Arkitektur och kultur syftar till att hos studenterna utveckla såväl centrala färdigheter och kunskaper avseende arkitektonisk gestaltning, som förmåga att uttrycka sig om arkitektur i tal, skrift och bild. Studenterna ska också tillägna sig en kritiskt undersökande och tolkande förmåga baserad i vetenskaplig forskning och kritisk arkitekturpraktik.

Innehåll

Kursen har en inriktning på arkitektonisk gestaltning och kvalificerad, kritisk arkitekturpraktik i nära anknytning till aktuell forskning inom arkitekturvetenskap, urbansociologi, arkitekturhistoria och designteori. Forskningsrelaterade delprojekt tar på ett flexibelt och öppet sätt upp aktuella forskningsteman inom kultur- och samhällsorienterad arkitekturforskning respektive arkitekturhistoria

Arkitektur och kultur behandlar den historiska dimensionen av staden och arkitekturen och består av delprojekten:

- Arkitektur i rum i historia (10p), med inriktning på gestaltning av byggnader i stadssammanhang med fokus på platsens och bebyggelsens historia
- Clio i att skriva om arkitektur (6p) där studenterna kritiskt analyserar, diskuterar och skriver om arkitektur och stadsbyggnad i ett arkitekturhistoriskt perspektiv.

Ett flertal europeiska städer har i olika regioner, under olika historiska epoker, uppvisat rumsliga strukturer som har visat sig hållbara under långa perioder. De kännetecknas av det som vi kallar stadsmässighet, av olika former av publika och privata rum, ordnade i ett begripligt sammanhang, där tillgänglighet och rumslig logik är tydligt sammanflätade med livsformer och kulturella betingelser. Rummen inom dessa stadsstrukturer har tillskapats och anpassats till nya tiders behov. Den historiska staden kännetecknas därför

av en hög grad av komplexitet inom ramen för en i regel enkel och lätt begriplig rumslig ordning. De historiska förändringarna har därigenom kunnat berika staden med avläsbara spår och tidstypiska tillskott utan att i grunden förstöra den ordning som skapar en meningsfull helhet. Denna process pågår alltjämt och inbegriper också historiska förändringar där nya strukturer fogats till ursprungliga

Delprojekt 1: Arkitektur & rum & historia (10p)

Projektet arbetar med tre teman: den historiska dimensionen, lokala och globala sammanhang och förebildernas betydelse för arkitektkunskapen och den personliga repertoaren. I projektet tränas förmågan att gestalta rum som bidrag till den historiska processen och som ingående i lokala och globala sammanhang. Med utgångspunkt från seminarier, föreläsningar, förebildsstudier och studieresor prövas de arkitekturteoretiska ansatserna, inom de tre tematiska områdena, i uppgiften att gestalta en byggnad eller ett urbant rum. På en urban plats föreslår studenterna ett arkitektoniskt tillägg till bebyggelse utifrån ett eget program. Studenterna gör individuella tolkningar av hur de lokala sammanhangen skall hanteras i en global kultur och redovisar slutligen också vilken betydelse studierna av förebilder och historiska exempel haft för det presenterade projektet.

Projektets studieresa förbereds genom seminarier och föreläsningar. Genom fältstudier och diskussioner under resorna utvecklas studentens förmåga att tolka arkitektonisk gestaltning i rumslig och urban mening.

Kurser i byggnadsteknik och konstruktion samt föreläsningar och seminarier som behandlar arkitektoniska och urbana fenomen, samt särskilda seminarier kring förebilder integreras i projektet.

Delprojekt 2: Clio & att skriva om arkitektur (6p)

I detta projekt tränas förmågan att reflektera över, kritiskt analysera, diskutera och skriva om arkitektur och stadsbyggnad. Syftet är att stimulera studenterna till att skaffa sig en självständig arkitekturuppfattning, grundad på god analysförmåga och stor historisk medvetenhet, samt utveckla förmågan att uttrycka denna i skrift, tal och illustrationer. För att stärka arkitekternas roll i kulturlivet är det av stor vikt att i text kunna förmedla arkitektkunskap till omvärlden.

Studenterna väljer individuella ämnen inom ett övergripande tema, för att på så sätt stimulera till gemensamma arkitektoniska frågeställningar och diskussioner. Parallellt med textövningarna närläses och analyseras motsvarande typer av texter, t ex arkitekturkritiska eller vetenskapliga artiklar.

Ämnet kan variera från en enskild arkitekt eller byggnad till en hel stadsdel eller trädgårdsanläggning. Resultatet presenteras som en helhet och bör vara en verklig fördjupning av studentens kunskap i en precis frågeställning. En viktig del av studien utgör analysen av konstnärliga verkkningsmedel såsom takt, rytm, proportioner, arkitektoniskt uttryck och rumslig organisation. Uppsatsen examineras vid ett slutseminarium där studenterna agerar opponenter på varandras arbeten.

I projektet kan ingå en studieresa och/eller fältstudier.

Litteratur

Evans, R, *The Rights of Retreat and the Rites of Exclusion* samt *Figures, Doors and Passages* i *Translations from Drawings to Building and Other Essays*, London 1997.

Frampton, K, Modern Architecture - a Critical History, London 1992 (1980).
Werne, F, Tolv hus & byggnadsskick och tradition på den svenska landsbygden, Stockholm 1997.
Werne F. Den osynliga arkitekturen, Göteborg 1987.
Werne, F, Arkitekturens ismer, Stockholm 1997.
Temat varieras från år till år och särskild litteratur anpassas till temat tillkommer.

Poängsatta delmoment

Kod: 0105. **Benämning:** Arkitektur - rum- historia.

Antal poäng: 10. **Betygskala:** UG. **Prestationsbedömning:** Godkända projekt- och övningsuppgifter samt 80% närvaro och aktivt deltagande i övningar, seminarier, föreläsningar och studieresor.

Delmomentet omfattar: Projektet arbetar med tre teman: den historiska dimensionen, lokala och globala sammanhang och förebildernas betydelse för arkitektkunskapen och den personliga repertoaren. I projektet tränas förmågan att gestalta rum som bidrag till den historiska processen och som ingående i lokala och globala sammanhang. Med utgångspunkt från seminarier, föreläsningar, förebildsstudier och studieresor prövas de arkitekturteoretiska ansatserna, inom de tre tematiska områdena, i uppgiften att gestalta en byggnad eller ett urbant rum. På en urban plats föreslår studenterna ett arkitektoniskt tillägg till bebyggelse utifrån ett eget program. Studenterna gör individuella tolkningar av hur de lokala sammanhangen skall hanteras i en global kultur och redovisar slutligen också vilken betydelse studierna av förebilder och historiska exempel haft för det presenterade projektet. Projektets studieresa förbereds genom seminarier och föreläsningar. Genom fältstudier och diskussioner under resorna utvecklas studentens förmåga att tolka arkitektonisk gestaltning i rumslig och urban mening. Kurser i byggnadsteknik och konstruktion samt föreläsningar och seminarier som behandlar arkitektoniska och urbana fenomen, samt särskilda seminarier kring förebilder integreras i projektet.

Kod: 0205. **Benämning:** Clio - att skriva om arkitektur.

Antal poäng: 6. **Betygskala:** UG. **Prestationsbedömning:** Godkända projekt- och övningsuppgifter samt 80% närvaro och aktivt deltagande i övningar, seminarier och föreläsningar. **Delmomentet omfattar:** I detta projekt tränas förmågan att reflektera över, kritiskt analysera, diskutera och skriva om arkitektur och stadsbyggnad. Syftet är att stimulera studenterna till att skaffa sig en självständig arkitekturuppfattning, grundad på god analysförmåga och stor historisk medvetenhet, samt utveckla förmågan att uttrycka denna i skrift, tal och illustrationer. För att stärka arkitekternas roll i kulturlivet är det av stor vikt att i text kunna förmedla arkitekturkunskap till omvärlden. Clioprojektet innehåller en eller flera skrivuppgifter som kopplas till individuella ämnen inom ett övergripande tema, för att på så sätt stimulera till gemensamma arkitektoniska frågeställningar och diskussioner. Parallellt med textövningarna närläses och analyseras motsvarande typer av texter. Sådana texter kan ha karaktären av arkitekturkritik för fackpress o dyl. eller vetenskaplig artikel. Det individuella ämnet utväljs av studenten i samråd med handledarna för att det skall passa in i det övergripande temat samt vara rimligt med hänseende på tidsfaktorn och förutsättningar att hämta in källmaterial. Ämnet kan variera från en enskild arkitekt eller byggnad till en hel stadsdel eller trädgårdsanläggning. Studenterna kan också fördjupa sig i ett ämne som de intresserat sig för i föregående delprojekt Arkitektur-rum-historia. Det är viktigt att resultatet presenteras som en helhet och en verklig fördjupning av studentens kunskap i en precis frågeställning. En viktig del av studien utgör analysen av konstnärliga verknytningsmedel såsom takt, rytm, proportioner, arkitektoniskt uttryck och rumslig organisation. Resultatet av dessa analyser kan också framställas i grafisk form och tjäna som illustrationer till texten. Uppsatsen examineras vid ett slutseminarium där studenterna agerar opponenter på varandras arbeten.